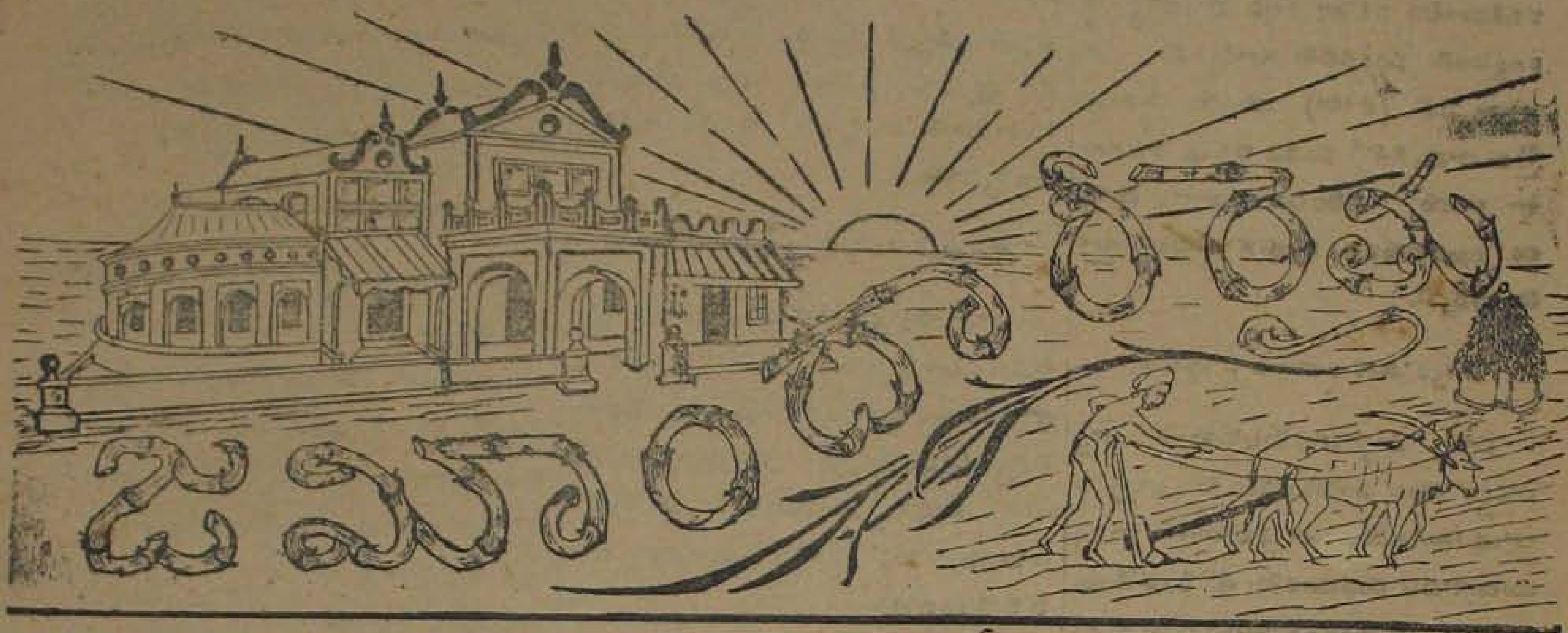
Reg. No. M. 2580.　　　శ్రీయుత

సంవత్సర చందా రు ౪ లు.

నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రైతు సంఘ పక్షమున ప్రకటింపబడు వారపత్రిక

సంపుటము ౧. | శనివారము ౭—౧౧—౧౯౩౧ | నెల్లూరు | సంచిక ౩౨

స్వదేశి సంస్థానముల నీతిశూన్యత!

శిశుహత్యలు-భార్యలనమ్ముట-అన్యభార్యాపహారణములు

“ నీతిబాహ్యులపాలనము క్రింద ప్రజలు ధర్మమును పాలింపరు ”

ఒక ఆంగ్లయువతి తీవ్రనిరసనము

మాటర్ సాండర్‌సన్ సతి జార్జిసార్వభౌముని సాధ్యముగాని సంస్థానాధీశుల భోగములవర్ణించి, వారినిరంకుశతకు ప్రజల బానిసత్వమును, క్షుద్బాధను హృదయవిదారితముగా వర్ణించుచున్నది. పైరుల పాడుజేయు మృగములచంపరాదు స్వంతకర్చుల బెట్టుకొని రైతులు అంతఃపురములో గొడ్డుచాకిరి, ఎట్టిచాకిరిచేయవలసియున్నది.

సాండర్‌సన్ సతి చాల కాలము ఒక భారత దేశ సంస్థానాధీశుని జనానాయందుండి అందు నెరపబడుచున్న హైన్యముల, ఘోరముల ఇట్లు “ పీపిల్ ” పత్రికయందు వర్ణించుచున్నది :—

“ లండనులో నాకు నాభర్తకు పరిచయిన దిగాము, బిడ్డల పోషణార్థమై హిందూ దేశమున ఒక స్వదేశ సంస్థానాధీశునికి సహచారిణిగా పనిలో ప్రవేశించితిని.

తెలుచుకొన్న కంష్టతో, విషయముల గ్రహించవలయునను ఉద్దేశముతో కొన్నేండ్లు హిందూదేశమునందుండుట నాఅదృష్టము, కాని నా ఉద్దేశముల విని రాజకీయ ప్రతినిధులు మొదలగు మిత్రులు వలదని నిరోధించిరి.

వైభవోపేతమైన ఆవాసములు.

విచారించి నను పోవనున్న సంస్థానము “ చెడ్డ జాబితా ” లో లేదని తెలిసికొని అచటకు పోవుటను గూర్చి తృప్తిపడితిని.

రాణి వితంతువు, యౌవనములో నున్న సౌందర్యవతి. చాలా విషయములలో ఆమె హృదయ రంజకముగానుండినది. ఇతర సంస్థానాధిపతుల భార్యలవలెనే నగలతో మెరసిపోవుచున్నది. ఆమె ఆవాస మందిరము సహజా... విషయములు మిశ్రమైయున్నది.

భావనరణికి అందగలిగిన రమ్యవస్త్రములచే గదులు నిండి పోయినవి: అమూల్యా

భరణములు, ఆడంబరమైన రత్నకంబళ్లు, అద్భుతమైన సామానులు ఉండినవి కాని అందు బ్రిటీషువారి పింగాణీ పాత్రలలో పనికిమాలిన రకము కలసి సౌందర్య వైకల్యమును సంకరతను గూర్చినవి. దర్బారు సభ (హాలు) యందు సుగంధ తైల సామగ్రితో నిండిన అద్దపు అలమారా గలదు. గతించిన రాజుగారి దుస్తులు మొదలగునవి భయాగారముల గూర్చియున్నవి.

సార్వభౌమునికి అలవిగాని సౌఖ్యములు.

స్వల్ప సంస్థానాధీశులకుగూడ జార్జి సార్వభౌమునకు వరుసబడికంటె జాస్తి ఆదాయముగలదు. ఈ ధనముతో సాధ్యములుగావని మనమనకు తోపింపజేయు విధమున సౌఖ్యానందములననుభవించుచు దురాచారాలకుధనమును వెదజల్లుచున్నారు. మా ప్రక్క రాజాఒకనికి 80 మోటార్లు గలవు. అందు ప్రపంచములో అధిక విలువయైన రోల్సు రాయ్సు కారులు చాలాగలవు. స్వారీ గుర్రములు 40 గలవు వీటిలో యింగ్లీషుజాతి, అరబ్బులు, వేల్సుజాతి, యింకా ప్రశస్తమైన దేశీయ రకములుగలవు అతనికి 100 మంది అంగరక్షకులు, ఇంకా అమూల్య వస్త్రమండితములగు 20 ఏనుగులు కొన్ని ఒంటెలు పరివారముగుచు రాజరిక వైభవమును గూర్చుచున్నవి. అతని ఖడ్గములు రత్నఖచితములు కయ్యబంగారుది. చూచిన తలతిరుగునట్టి ప్రశస్తనవరత్న మయాభరణములతో అతని భార్యలు అలంకరింపబడియుండిరి.

పాలితుల దుర్భరదుఃఖము

పాలకుడు ఇంతటిభోగోన్మాదుడయ్యె పాలితులు దుర్భరదుఃఖ దుస్థితిమగ్నులై జీవించుచున్నారు. కూలిలేని వెట్టిచాకిరి బలవంతముగా చేయించుకొను ఆచారము ప్రతిసంస్థానమునందును గలదు. ప్రతి స్త్రీ పురుషుడు సంవత్సరమున రెండు నెలలు జీతము భత్యము లేని బానిస చాకిరి నగరికి చేయవలయును. కాని ఈ రెండు నెలలు నియమములు లేకుండా పెరిగిపోయ్యేది కలదు. మరియొక ప్రక్క సంస్థానములో ఒకదినము ఒక అభాగ్యుడు వాకాళ్ల దగ్గర సాష్టాంగముగబడి సహాయమును అతిదీనముగ వేడుకొన్నాడు దేవుడే తన రక్షకుడనియు, బలవంతపు చాకిరి ఎనిమిది నెలలు చేసిబడలి అకటమాడుచున్నానని గుండెనీరగునట్లు యేడ్చినాడు.

రాజుకు దినదినము డబ్బు ఇచ్చి నౌకరి చేయుట

రాజాంతఃపురములోని సేవకుల ప్రతినెల మార్చెదరు. ఆనెలకు తనకగు భోజనఖర్చు నగదు రాజాకు యీ సేవకులిచ్చి జీతములేకయే బానిసగా నుండవలెను. వారిగ్రామములవారు సరిచేసికొనుటయే గాక సంపాదన పనులన్నిటిని వీరేచేయవలెను.

రాజు వేటకుపోతే గ్రామస్థులు పరవడోలను రావలెను. 2000 మంది పరవడోలుటను నేను చూచియున్నాను. కాని వీరికి రాజు కణికె దమ్మిడైనను ఒసగలేదు.

సదా దుర్భరమయిన హెచ్చుపన్నులు విధింపబడుచున్నవి. ఇవిగాక రాజబంధువుల పెండ్లిండ్లకో-యూరపు యాత్రలందలి వైభవోన్నతికో-ఇతర పర్వదినోత్సవాలకో మరల రయితులనుండి ధనము పీల్చబడి దీనప్రజలు శల్యమాత్రావశిష్టులుగ చేయబడుచున్నారు.

పైరుల నాశనము చేయు జంతువుల సంహారము.

ప్రతి సంస్థానము నందును ఏగ్రామ రయితుగాని తన పంటచేలను నాశనము చేయు పందులు మొదలగు అడవిజంతువుల చంపరాదు. రాజాకు తెలుపవలెను (యీ దురంతము వెంకటగిరిలో విశ్వరూపమును దాల్చియున్నది) కాని యీ దరిద్ర కృషికులు ఏదిచేయుటకు గాని శక్తి లేదు. నెమళ్లు ఎక్కడు పాసికాపులు సదా వుండే కోతుల పారద్రోల వలసినదేగాని యీ నిర్మూలన కార్యుల ఒకడానిసైనను అంటరాదు. రాత్రిపూట పైరులనున్న వినాశనము చేయును; వీటి ప్రతిక్రియే లేదు.

భారత సంస్థానాధీశులు చంకఖానను లగు నిరంకుశులు. తమ ప్రజలపై వీరిట్టి అధికారమున్నదో వూహించుటకు ఆంగ్లేయులమగుమనకు కేవలము అసాధ్యము ఒకరాజా నలుగురు రాణులకు భర్త అయియుండియు లెక్కకుమించిన వుంపుడుకత్తెలను కలిగియుండవచ్చును.

వితంతు భార్యల అమ్మకము

ఒక రాజుకు ఇట్టి భార్యలు 300 మంది యుండిరి. అతని మరణానంతరము అతని కొమారుడు యీవితంతు తల్లులను మార్కెటులో పసులవలె యేలంలో అమ్మివేసినాడు. ఆపిల్లరాజే "వేడివేడి రొట్టెల మాదిరి అమ్ముడు పోయినారు" అని నుడివినాడు. ఇంకా సంస్థాన ఉద్యోగులు ఒకరిపై నొకరు పాటల వేసుకొని రాజభక్తి కేమయును, క్రొత్త రాజా తల్లులను కొనిరి.

క్షుద్బాధా పీడితులగు రాణులు.

మరియొక రాజు తండ్రి మరణానంతరము గద్దె ఎక్కగానే తండ్రి భార్యలను ఒక గ్రామమునకు నివాసముంచి దినదినము యక్కడనుండి భోజనాదుల పంపేవాడు. భోజనాదుల క్రమేణా క్షీణించి ఆకలి దీరని విధమగుటచే వారికి "ఆకలి రాణులు" అని పేరుబడినది.

చిన్న చిన్న బాలికలను ఆరు ఏండ్ల లోపల రాజుకుగా కొనితెచ్చెదరు. అది మొదలు వారికి సంగీతము నృత్యము మొదలగు లలిత కళల నేర్పి వయస్సు రాగానే అంతఃపురమునకు పంపబడుదురు.

ఉద్యోగుల భార్యల హరించుట.

ఒక పంజాబు సంస్థానములో ఒక సిక్కు ఉద్యోగికి ఒక అందమైన భార్య ఇద్దరు బిడ్డల తల్లి ఉండినది. మహారాజు ఈమె సౌందర్యమునకు నోటనీళ్లూరి దొంగతనముగా ఆమెను హరించి జనానాలోనికి తెప్పించుకొన్నాడు. ఈమె భర్త నిస్పృహతో ఆత్మహత్య చేసికొన్నాడు. తరువాత ఆమెకైనను వదల లేదు.

అందగాళ్ళను పోషించు సంస్థానములు.

నాకు మరియొక అంతఃపురము సంగతి తెలియును. అందమయిన తరుణ వయస్కులను సేవకులుగా చేర్చుకొనుటను కళగా పోషించి అందు శ్రద్ధను బడసినది. దాసీ జనములో ఒక యువతి గర్భము ధరించగానే ఆమెను యీసేవకులలో ఒకనికిచ్చి పెండ్లిచేసి, యీమెను సేవకుగా కొంత ధనమొసంగ బడుచున్నది.

తెల్ల తోలు గోరె సంస్థానము.

మరియొక సంస్థానము తెల్లజాతి స్త్రీలు, సహచారిణులుగా, అంతఃపుర సహాయకులుగా కావలెనని ప్రకటనల గావించుటలో సాంద్ర కళంకము సంపాదించుకొన్నది "దరఖాస్తుతో కూడ ఫోటోలు పంపవలెను" అని అడ్వర్ టైజు మెంటులలో వుండును.

నా స్నేహితురాలొకతె తమాషాకు దరఖాస్తుతో ఒక సుప్రసిద్ధమైన హాలీవుడ్ సినిమా నటకురాలి ఫోటోను పంపినది. వెంటనే ఇట్లు టెలిగ్రాం వచ్చినది "400 రూపాయల జీతంపై నిన్ను నియమించినాము, తక్షణం పనిలో వచ్చిచేరు". కానీ యీమె అచటకు పోలేదు.

నీతి బాహ్యులపాలనము ధర్మమును పాలింపజాలదు.

ఇట్టి సంస్థానములు నడచుచుండ ఎవరేమి చేయగలరు? క్రమ క్రమముగ నీతి క్షీణించి ధర్మశూన్యులగు వారి పాలనము క్రిందనున్న ప్రజలనగమ్యము చేరి ధర్మము నెరవేర్చుకోజాలరు. ఇట్టి స్థితి లోకల్లోలము లుద్భవించినవనినచో వింత లేదు. ప్రజకు రాజుకు సంబంధము లేదు. స్తోత్రపాఠకులే రాచరికముల నెరపుచున్నారు.

రాజకోశాల ఖాళీ చేయబడుచున్నారు.

జన్మాది రాజకుమారులు ముఖ్యముగా రాజకాబోయ్యేవారు చాలరముగ చెడిపివేయబడుచున్నారు. ప్రతివారు ముకుళిత హస్తములతో నీవు పోవుచుండ వంగి ప్రెముక్కులిడివలయును లేక లేని సుప్రయోజకులగు సేవకులే యీ చెడుపుకు ముఖ్యకారకులు, ఒక బాలుడు తన సేవకుని తన్నుచుండగా వాడు పాదముల బట్టుకొన్నాడు. అప్పుడు మరీ సులభముగా వానిని ఆ అహంకారి తన్నుటను నేను చూచియున్నాను. మరియొకచోట ఒక రాజకుమారుడు బంగారు శయ్యపై పరుండి, వెండిగిన్నెలలో భోజనముచేసి హానికర మగునట్లు అతి గారాబముతో పెంచబడినాడు.

స్త్రీలను భార్యలుగా అమ్ముట.

ఇక బాలికల కథవేరు. రాజకుటుంబీకుల సంగతటుంచనిచ్చి ఇతర బాలికలు సంతలలో అమ్మబడుచున్నారు. ఈ సంతలు ముఖ్యముగా సింధూనదు పైనున్న సిపియందు జరుగును. బాలికలు వయస్సు ప్రకారము వరుసబాంగు చట్టాలలో నిలిపెదరు. వారిని బాగా అలంకరింతురు. వయస్సునుబట్టి రూపమునుబట్టి బాలికలు రు 100-400 ల వరకు అమ్మబడు పోదురు.

ఇదిగాక దేవాలయముల వారు కూడ బాలికలనుకొని జీవిత పర్యంతము దాసీలుగా పనిచేయించు కొందురు. మంచి జీవితముల గడుపుదను ఆశతో కొందరు తండ్రులు తమ కూతుళ్ల బ్రాహ్మణులకు భార్యలుగా అమ్ముదురు.

దారుణ శిశుహత్యలు.

పంజాబులో జాట్ జాతిలో శిశుహత్యలు చాల విస్తారముగా నున్నవి. ఆ సంస్థానములో నంతగా ఎక్కువను కొన్న కుక్క పిల్లలను నీళ్లలోముంచి చంపేపని నాపాతకమునకు జట్టుకొన్నది. ఒక నాడు రాణి ఒక తెను నాకుజూపి "అది శిశుల చంపేదానిలో ప్రఖ్యాతి బడసినది" అని చెప్పినది. వీలు చూచుకొని యీ హంతకురాలిని కలిసికొని "నీవు బిడ్డలెట్లు చంపుదువని" అడిగితిని "వాళ్లే గొంతులుచాలా సున్నితములు, ఇదిగాక కొన్నిదినాలు బిడ్డలకు నీరు త్రాగనివ్వకుండినా, దిన దినము అన్నములో నల్లమందు కలిపి నాబిడ్డలు చనిపోవుదురు" అని నిర్లజ్జతో పలికినది.

రక్త సిక్త ధనము.

పంజాబులో ఒకరాజ వంశమునకు ఆరు పురుషాంతములకుగా ఒక్క ఆడశిశువు మాత్రమే కలిగినది! బీహారునందు కన్య బిడ్డను కన్నచో మంత్రసానికి కొంతడబ్బునిచ్చి శిశువును తుద ముట్టించమనెదరు. మంత్రసాని బిడ్డను ఒకతట్టలో బెట్టి నక్కలకు ఆహారమగునట్లుగా అడవిలో విడిచివచ్చును. స్వదేశి సంస్థానములలో చావు అతిసులభముగా పసిగెత్తి వచ్చును. ఒక బాలిక ఆశాస్త్రీయ ప్రేమకథలో చిక్కినచో ఆమెనుకొట్టి, రైలు ప్రయాణమునకు తీసికొని పోవుదురు. పాయ్యే రైలు నుండి ఆ బాలిక నవ్వముగా "క్రిందకు జారిపడును." ఒక్కొక్కప్పుడు ఇంటి దంపి రైలుకమ్ములపై పడవేయుదురు. గోపానుగూర్చి అనవసర ప్రాముఖ్య మొసగబడుచున్నది. ఇట్టి ఘోరము లనేకములు గలవు.

నెల్లూరు జిల్లాలో ఉప్పు కేసులు.

గాంధి, ఇర్విన్ ఒడంబడికకు భిన్నముగా నెల్లూరు జిల్లాలో గూడూరు, సూళ్ళూరుపేట ప్రాంతములలో వుప్పు యేరుకొనరాదని సాల్టు కమీషనరు ఉత్తర్వు చేసిరి. దీనిపైన వుప్పు ఏరుకొన్న వారిపై చాల కేసులు పెట్టినారు. ఇప్పుడు 100 మంది పంచములకు జుర్మానా విధింపబడినది. దీనిని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి బెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు పటేలుగారికి తంతిమూలమున తెలిపిరి.

జమీందారీ రైతుల సభా ఫలితములు

సంస్థానంవారి పైత్యభ్రమ జనితోన్మాద చేష్టలు,

శాపం ! ఉపాధ్యాయుని మాన్యం.

మోపూరు గ్రామములో 8-10-31 తేదీన జరిగిన జమీందారీ రయితులసభ నాడు వెంకటగిరి తాలూకా బోర్డు క్రింద నుండు పాఠశాలోపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయుల సంఘ సమావేశమునకు వెంకటగిరి పోయియుండిరి. ఆరోజు జమీందారుగారి ఉద్యోగులకు వారిలో ఒకరగు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యాయుడు వచ్చియుండిరి. మోపూరులో వారికి విడుదుల నెవ్వరు యివ్వలేదు. ఆ కారణమున, బోర్డు బాలికా పాఠశాల భవనమును, బాలుర పాఠశాల భవనమును తాళములు పగుల గొట్టి పైవారు ప్రవేశించి విడుదల క్రింద ఉపయోగ పెట్టుకొనిరి.

తాము వచ్చినప్పుడు ఉపాధ్యాయులు లేకుండా పోయినందుకు జమీందారుగారి రెండవ కుమారులునగు తాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారితో చెప్పి ఈయిద్దరి ఉపాధ్యాయులను ఒకరిని యేరొల్లుకును, మరియొకరిని కమ్మపల్లెకును ట్రాన్సఫరు చేసిరి. యింతకు పీసు జమీందారుగారి ఉద్యోగులు వచ్చినప్పుడు గ్రామములోనుండి వీరికి సదుపాయముల గూర్చనందుకే యీశాస్తి !

తాలూకాబోర్డులు, జిల్లాబోర్డులు, జమీందారులు యెందుకు ఆక్రమించుకొనెదిన్ని, దీనివల్ల తేటపడగలదు.

ఇకనైనను జమీందారు పార్టీవారిని స్థానిక సంస్థల నాక్రమించకుండ చేయుట ప్రజల ధర్మము.

పై ట్రాన్సుఫరుమగూర్చి కొందరు తాలూకాబోర్డు మెంబర్లు ప్రెసిడెంటుగారికి ప్రశ్నల బంపినట్టు తెలియుచున్నది. వచ్చే తాలూకా బోర్డు మీటింగులో ఏమి సమాధానము నిత్తురో చూడవలసియున్నది.

కొండలివ్వ నందుకు కమ్మరికి రు 40 లు జుల్మానా.

అడవి శాఖలశాఖ విపరీతమంటే నమ్మరు ఇదివినండి:- పెరయారావసముద్రంలో ఒక కమ్మరిని ఒక అడవియుద్యోగి (వెంకటగిరి డివిజనులో) కొండలు ఐదు పెను అడిగాడట! అతను యివ్వలేదు. ఒకరాత్రి ఆ కమ్మరింట్లో రెండుకొయ్యలు పెట్టబడినవి. మరుక్షణమే అడవి అమీనుదారు దుకాణం జరిగింది పట్టుకొని రు 40లు లంచము వసూలించారు. ఈ సంగతి జమీన్నా పాలిస్తూ వుండే రెండవరాజ కుమారులకు, కమ్మరి అర్జీ రాష్ట్రమంటే వినిపించరేమో, నమ్మదంటేవని ఆఅర్జీని పంపటి దాఖలా చేసినారట.

అడిమోవలు లంచాల రథం మరింత బాహాటంగా అనూనంగా తోలే సామ్రాజ్యరథం మాదిరి సాగడం మొదలుపెట్టింది, ధూర్జటి ధర్మకర్తల సహాయంతో గుర్తింపులేనిగాన్ని ప్రమాదకర మహాపాయ ధ్వంసం చేస్తారు! ఇంతకూ పెద్దల పామెత్తికి త్రాణుండా!

అల్తూరిపాటి రయితులపై అడవిపందుల దాడి

అల్తూరుపాటి గ్రామమునకు సమీపము లోనే కొండలున్నవి, పిశాచి కంచెలున్నవి. పైర్లు పెట్టింది మొదలు రాత్రిళ్లు చేలవద్ద కావలివుండి తీరాలి. లేకపోతే అడవిపందులు పైర్లను పూర్తిగా నశింపజేస్తవి. వాటిని బెదరుకొట్టుటకు కెట్టుటకు పెట్టుకున్నా కార్చిచ్చుయారోగ్నివేలమ్మగ ములను చదరగొట్టి గారెన్ని శోషిస్ క్రింద విచారించి వెంకటగిరి ప్రభుత్వంవారు బందలాడి జుల్మానా విధింగుతు. పైర్ల నంచుతింటే మృగాలను భయపెట్టకపోతే యెట్లాఅంటే, కంగులను, టంకలను బండలికొద్దికి తోలమంటారు. ఈ మాదిరి యెన్నిరోజులు కాలం గడపాలనో దేవునికే ఎరుక! వెనుకటికి ఒకడాక్టరు నల్లిమందు చెప్పాడు తేంతి, నల్లినోట్లో మందుపోట్లు వేయమని. అట్లా వుంది భయంకర ప్రకార అరణ్యక భూతముల జోడ్డి తోలడం అంటే! అన్యాయిష్టుల ప్రధాని కథ జ్ఞప్తికి రాకపోలేదా మనకు,

పెండ్లికిగుఱ్ఱాన్ని నిరాకరించుట

మాటామడుగులో యీమధ్య ఒక వివాహము జరిగినది. అంటే, చాలా జరిగినా ఇందులోనే విశేషం ఈతాలూకాలో వుండే అనాది ఆచారాన్ని అనుసరించి మా వెంకటగిరి జమీందారు వద్దనుండే బక్షీగారి వద్దకు 0—8—0 లు ఖర్చులతో తాంబూలాలను తీసుకువెళ్లి, పెండ్లి ఉత్సవానికి గుఱ్ఱము యిప్పించమని కోరినాము. నిరాకరిన్నారు. గుఱ్ఱాల అమునుదారు గారికి మామూలు చెల్లించు

(దీనికొరకు 7-వ పేజీలో చూడండు.)

కాళహస్తి జమీందారీలో దారుణమైన శిస్తులు

మాగాణికి యెకరమునకు రు 22½ లు.

కాళహస్తి జమీన్దారియిలాకా పెరికరావర్తి గ్రామానికి చెరువు నాయకార్థమున్నది. చెర్వుకు నరకలేదు, చెరువుకట్టరిపేరు రొఖ్ఖముగా రాదుగదు. ఈ గ్రామ మాగాణి భూములన్నియు వర్షాధారమునకే ఫలింపజేయవలెను.

ఈ గ్రామానికి మేతకు పశువులకు పొత్తుగా ఆధారములేదు. దూరపు, కంచెలకు తోలలేక వరేస! కాని యీ గ్రామమునకు శిస్తులభారము భరింపరానిదిగావున్నది దీని క్రిందరయితులు క్రుంగి నలిగిపోతున్నారు.

దారుణశిస్తు తరముల వరికింపుకు.

వర్షాధారం, పెట్టుబడి రు 8 లు (తోటలకుగాను.)

స్వంత భావుల ఆధారముగుండుభూములకు (తోటలకు) యె 1-8 కు 10.

మాగాణి భూములరేట్లు కొన్ని భూములకు

యె 1-8	1 తరం	22—8—0
,,	2 ,,	18—0—0
,,	3 ,,	10—0—0
,,	4 ,,	6—0—0
,,	5 ,,	5—0—0

రొక్కముక్తా-ధాన్యముక్తా రెండు!

మరికొన్ని భూములకు యె 1-8

5½ తూములు ధాన్యమున్ను రు 5-8-0 లు రొక్కమున్ను చెల్లించవలెను.

4½ తూములు ధాన్యం రు 4-8-0 లు రొక్కము.

3½ తూములు ధాన్యం రు 3-8-0 లు రొక్కము.

2 తూములు ధాన్యం రు 2-8-0 లు రొక్కము.

1½ తూములు ధాన్యం రు 1-8-0 లు రొక్కము.

4, 5, తరముల మాగాణిభూములు పొత్తుగా సంవత్సరం పండని పోరంబోకులు.

జమీందారుగారు కాళహస్తి కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు రాజా దామెగంటి వెంకట రంగారాయనింగారు అని తెలియుచున్నది.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగూడ యీ దారుణ శిస్తుల తగ్గించవలెనని జమీందారుగారు తమ కాంగ్రెసు నామమును దుర్వినియోగము చేసిన వారగుదురు.

ఒక కాళహస్తి రైతు.

వెంకటగిరి సభల నిషేధములు వంటివి ఇకముందు జరుగవు.

మదరాసు శాసనసభలో నటేశ మొదలియార్, వెంకటాచలం శెట్టి అబ్దుల్ హమీదాఖానుగార్ల ప్రశ్నలు.

ప్రభుత్వ సభ్యుడు త్రేసీ కాగారు తప్పును ఒప్పుకొనుట.

---

8 తేదీ శాసనసభా సమావేశమున ఇట్లు ప్రశ్నించిరి.

రా॥ బ॥ సి. నటేశ మొదలియారు గారి ప్రశ్న.

(ఎ) వెంకటగిరిలో జమీందారీ రయితుల సభను నిషేధించుచు ఉత్తరువులను జారీచేసిన గూడూరు సబుకలెక్టరు మేజస్ట్రేటులనుండి సమాధానమును ప్రభుత్వమువారు గైకొనినారా (బి) అందుకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను సభ యెదుట బెట్టెదరా?

జవాబు:—(1) లేదు. (2) లేదు.

అబ్దుల్ హమీదుఖానుగారి ప్రశ్న.

(ఎ) నెల్లూరు జిల్లా వెంకటగిరిలో గత సెప్టెంబరు 8, 9, తేదులందు జరుపబడిన జమీందారీ రైతుల సభయొక్క కార్యదర్శులపై నిషేధపు ఉత్తరువులు జారీచేయబడుట నిజమేనా?

(బి) ఆయుత్తరువుయొక్క నకలును, అందుకు జవాబుగా దాఖలు చేయబడిన పిటీషను యొక్క నకలును, సభయెదుట పెట్టెదరా?

(సి) ఆసభయొక్క ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడగు పెనుమూరు నాయుడు (భారత శాసనసభ యొక్క పూర్వపు సభ్యుడు) గారును, చెన్నపురి శాసనసభయొక్క పూర్వపు సభ్యుడగు విశ్వనాథ రాజుగారును ఆ నిషేధపు ఉత్తరువుల సందర్భమున గూడూరు సబ్ కలెక్టరు మేజస్ట్రేటును సందర్శించుట నిజమేనా?

(డి) ఈ సభకు ప్రతినిధులును, ప్రేక్షకులు ను దక్కట్లమూలమున చెయ్యబోబడుట నిజమేనా?

(ఇ) ప్రజాశాంతి భంగమగునని పోలీసువారును, సబ్ కలెక్టరుగారును భయపడుటకు గల కారణమును, ప్రభుత్వమువారు కనుగొంటిరా?

జవాబు:—(ఏ) గత సెప్టెంబరు 8, 7 తేదులందు జరుగబడుటకు ఏర్పాటుచేయబడిన జమీందారీరయితుల సభయొక్క ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శులుగా ప్రకటింపబడిన కె. కల్యాణరావు, కె. వెంకటరావుగార్లపై నెం 144 సెక్షను ఉత్తరువు జారీచేయబడెను.

(బి) గూడూరు జాయింటు మేజస్ట్రేటు యుత్తరువు యొక్కయు, అందుకు జవాబుగా దాఖలుచేయబడిన పిటీషను యొక్కయు, నకల్లు సభయెదుట ఉంచబడినవి.

(సి) అవును.

(డి) సభకు ప్రతినిధులను, ప్రేక్షకులను, దక్కట్లమూలమున చెయ్యబోవుటకు యేర్పాటు చేయబడినట్లుగా తెలిసెను.

(ఇ) ప్రజాశాంతి భంగమగునని భయము నకుగల కారణములు గూడూరు జాయింటు మేజస్ట్రేటుయొక్క యుత్తరువునందు వివరింపబడి యున్నవి

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

దీనిపై అనుబంధ ప్రశ్న నిట్లు అడిగిరి:—ఇతరులు కొందరు ఆక్షేపించదగిన ఉపన్యాసములు చేయబడునను భావముతో అట్టిసభల నిరోధించుట ప్రభుత్వ విధానమా?

ఇకమీదట ఇట్టివి జరుగవు.

గౌ. ఉస్మాన్ గారిట్లు బదులు చెప్పిరి అట్టి సభల సమావేశ పరచుట' చిరమతమగునదని నిషేధపు ఉత్తర్వులు వచ్చుట అని విలా అందరికప్పటికి నాకు తెలియును. ప్రస్తుత సందర్భమును బాగుగ పరిశీలించితిమి, ఇరుపక్షముల వారి వాదములు సమంజసముగనే యున్నవి. గాని యిట్టివిమరల యెప్పుడుగాని జరుగవని మాత్రము గౌరవనీయ సభ్యులతో గట్టిగ చెప్పగలను.

ఇకమీద జరుగవు"

ఆంధ్ర పత్రిక సంపాదకీయమున ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

వెంకటగిరి నిషేధపు ఉత్తరువుల గూర్చి మదరాసు శాసనసభలో వచ్చిన ప్రశ్నలకు హోం మెంబరుగారు చెప్పిన జవాబులా విన, అట్టి యుత్తరువుల కట్టి యవసరము గలుగలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఎవరో అల్లరి చేసెదరను తలంపుతో, జనుల సభలను నిరోధించుట, శాంతి రక్షణమార్గము గాజాలదు. దుండగీండ్రను నిరోధించి, సక్రమ సభలను జరుగనిచ్చుటయే, అధికారుల ధర్మమగును. ఈ విషయము మరియొకటి, ఇట్టి ఉత్తరువు లికమీద జరుగబోవని, హోం మెంబరుగారు ప్రభుత్వపక్షమున వాగ్దానము చేయుట, సముచితముగ నున్నది. వీరు వాగ్దానము నెరవేర్చుచో, అధికారులు సరిహద్దులను దాటపోవ మెలగుట సులభసాధ్య మగును.

రంగనాయకుల ఆర్థిక విచారణ సంఘము

సంచార కార్యక్రమము

8-11-1931: పెదపవని, గుర్జాల, కొండూరు.
9-11-1931: చండి, లింగసముద్రం, ఖోట్ల గూడూరు.
10-11-1931: పామూరు, రావిగుంటపల్లెపాలెము.
11-11-1931: పెదారికట్ల, పోదిలి
12-11-1931: ఉప్పలపాడు.
13-11-1931: దర్శి.
14-11-1931: కురిచేడు.
15-11-1931: దొనకొండ, తర్లుపాడు.
16-11-1931: పొతకమూరు.
17-11-1931: తాళ్లూరు.

పై కార్యక్రమము ప్రకారం, ఆ కేంద్రములలో బహిరంగ విచారణ జరుపుదురు. జమీందారీ రయితు లెల్లరు విశ్వాసిం చి తమ కష్టసుఖములను గూర్చి సాక్ష్యమొసగ వలసినదిగా కోరుచున్నాము.

నెల్లూరు వెంకటాద్రిమా నాయుడు,
కార్యదర్శి,
నెల్లూరు జి. జ. రై. సంఘము

చల్లపల్లి జమీందారీ రయితులు

ఆచార్య రంగనాయకులు గారి ప్రచారము

క్రిందటినెల తే 19 నుండి తే 29 వరకును రయితు నాయకులగు ప్రొఫెసరు రంగనాయకులు గారితో బ్రహ్మయ్యచౌదరి, వాసిరెడ్డి బ్రహ్మయ్య బలరామకృష్ణయ్య గారలు చల్లపల్లి యెస్టేటులోని భట్ల పెనుమర్రు, కాజ, ఘంటసాల, యార్లగడ్డ, చిన కళ్లేపల్లి, శ్రీకాకుళం, లింగాలం గ్రామములందు, రయితుసభలు చేయుంచి రయితు సంఘముల స్థాపించిరి. ఈసభల కన్నిటికి, అపరిమిత ప్రాంత్యముల రయితులు హాజరైరి. దానాత్ర, తము పైని రయితు సంఘముల స్థాపించుట కేర్పాటులు చేయబడినవి. శ్రీయుత రంగనాయకులుగారు జమీందారీ రైతులను పోలినదానితో, జమీందారీ రయితు లెందులకై తమ ప్రత్యేకాందోళనము చేసి, జమీందారీ పద్ధతిని నిర్మూలించవలయునో, రయితులకు తెలియజెప్పి శ్రీబలరామకృష్ణయ్య గారు జాతీయోద్యమము గూర్చియు, శ్రీనా బ్రహ్మయ్యగారు రివిజన్ సెటిల్మెంటు వలన అధికపు పన్నులను రయితులపై వేయుట అధికారు లనుసరించిరి. త్వరలో జరుగనున్న కృష్ణాజిల్లా జమీందారీ రయితు సభకే యీ సభ లుపయోగకరమని చెప్పవచ్చు. ఒకవిలేఖరి.

జమీందారీ రైతు

1931 నవంబరు నెల తే 7 ది.

శనివారము.

బాబో, మాపశువులు· జీవాలు

వెంకటగిరి తాలూకాలో హెచ్చు మంది రయితులు, తమ పశువులు నిల్పుటకు, గొఱ్ఱెలు, మేకలు జీవించుటకు అవసరముగు కంచెలకు, జమీందారుగారి కృపాకటాక్ష వీక్షణములపై ఆధారపడి యుండుట అందరెరింగినదే! ఈసందు కనుగొని రయితుల అసహాయ స్థితినిబట్టి జమీందారు క్రిందటి నలుబది సంవత్సరములందు, ఒక్కొక్క గ్రామపు కంచెపుల్లరిని అన్యాయముగా, అపారముగా హెచ్చించినాడు. ఒకానొక గ్రామమున రు 16 లనుండి రు 100 లకు, ఈవిధముగా· కంచెపుల్లరిని హెచ్చుచేసినాడన్న ఈజమీందారీ దాష్ట్యమును గూర్చి వేరు వ్రాయనక్కరలేదు క్రొత్తదివాంజీయని, క్రొత్తరాజని, పాత రాజు చనిపోయినాడని, క్రొత్త ప్రిన్సు పుట్టినాడని, ఏవేవో సాకులు చెప్పి, ఎస్టేటు అధికారులు హెచ్చు పుల్లరివిషయమై రయితులనోదార్చుచుందురు. ఈసంవత్సరము, జమీందారీ రయితు సంఘములుపెట్టి, జమీందారీ రయితు సభలు చేసినారను కసిపై, సాధారణముగా జనవరి, మార్చి నెలలో వసూలుచేయుటకు మారు, అక్టోబరు, నవంబరులందే కంచె పుల్లరి చెల్లింపవలెనని బాధించుచున్నారు. ఇప్పటికే పెరిమిడి భీతంబట్టినారు. నిన్న మొన్న, మోపూరు తాడు క్రెంత పాలంకరించుచున్నారు. ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టులో 20 సెక్షన్ వలన రయితులకందు హక్కుల నొక్కుకొనక, స్మశానములు, మందబయళ్ళు, చెరువు లోతట్టులు, పోరంబోకు డొంకల లోనికి కూడా రయితుల పశువులను, జీవాలను రానివ్వమంటున్నారు, రయితుల కక్కుర్తిపెట్టుటకై సిపాయీ సిబ్బందిని పంపి, వారికి తమ్ముళ్ళుగా పోలీసువారినికూడ, ఏదో యొకచో జాపెట్టి, తెచ్చి, రయితులకు ఘోష బుట్టించుచున్నారు. ఇప్పటికి పదిహేను దినములనుండి పశువులు కొట్టములలో దిగులుపడి చచ్చుచున్నవి. తిరిగినగాని బ్రతుకజాలని జీవాలు, విరగబడి చచ్చేటట్లుగా నున్నవి. ఈ అసహాయులైన రయితుల మొరవినువారెవరి? దివాంజీగారు లేరు. కుమారరాజాగారు లేరు. ఇక మహారాజుగారికి చిల్లర విషయములు పట్టవు.

ఏదిక్కు జూచినా న్యాయము నిదానం స్థానమునందు దొరకమి· రయితులందరు స్వయంసహాయ్యముపై యాధారపడ దలచినారు. రంగనాయకులు గారిని రప్పించిరి. స్థానిక నాయకులగు శ్రీ కటికినేని కళ్యాణరావు· వెంకటరామారావుగారల తోడుతో, ఆరవ తేదీన ఆచార్యులవారి ఆధిపత్యముక్రింద వలుగోడు గ్రామమున పెద్ద సభ జేసిరి· అందు మోపూరు రయితులు· తాము జమీందారుగారి యుద్యోగస్థుల వద్దకుపోయి, ఏడవ తేదీన రు 50 లు చెల్లించి, మిగతాదబ్బు మరొక పక్షములోపల చెల్లించెదము, ఈ దినము (6 తేది) పశువులు, జీవాల కంచెలలోనికి పోనిమ్మంటిమికాని, వారొప్పుకొనలేదనిరి. కరువుకాలములో కూడ ఎప్పటియట్లనే తమభార్యల పుస్తెలనమ్మియైన జీవాల 'బ్రతికించుకొనుటకై' కంచెపుల్లరిని చెల్లించెదము కాని, కొంచెము వాయిదా యిమ్మన్న నిరాకరించు యెస్టేటు నేమనవలెనో తోచకున్నది. ఎన్నివిధములనైన, న్యాయము పొందుటకు దుస్తరమని రయితులకు నిరాశ కలిగినది· తుదకీ రయితు మహాసభయందు ప్రొఫెసరుగారీ యాధిపత్యమున దివాంజీ, రివిన్యూ అధికారులు, పోలీసువారికి రయితు కష్ట నిష్టూరములను గూర్చి తెలియజెప్పి· రయితుల కనీసపుకోర్కెలకు తగుసమాధానము రానిచో, సత్యాగ్రహము నెరపుటకు రయితులెల్లరు ప్రమాణములు గైకొన్నారు. రయితు నాయకులు ఈ తీర్మానమును, పూర్తిగా, రయితులకే వదలినారు. పైగా సత్యాగ్రహమునవలంబించుటెంత కష్టమో రయితులెంత త్యాగము చేయవలసి యున్నదో పూర్తిగా వివరించిరి. భరింపరాని కష్టములబొంది, తుదకు తమ పశువులు, జీవాలు చచ్చుచుండ జూడజాలక· తామైన చచ్చుటకు స్థిరపరచుకొనిన యీ రయితుల దయార్ద్ర హృదయముల నెంతని కొనియాడగలము! మెత్తని యీ కృషీవలులకిట్టి కష్టముల కల్పించు యధికారుల నేమనవలెనో? సత్యాగ్రహ ప్రతమవలంభించిన రయితులకెన్ని కష్టములు కలుగనున్నవో? బాగా యోచించుకొనవలెను యీశ్వరుడు మంచి యోచన లొసంగుగాక!

సుదర్శనదాసు గారిపై 108 ప్రయోగము

ప్రొఫెసరు సుదర్శనదాసు ఎం, ఎస్‌సి, గారి సన్మానమునకు దాసుగారొసంగిన తీర్మానము నవ గా వారు తిరిగి వెల్లూరు రాగా 108 ప్రయోగించిరి. తే 4 ది విచారణ జామీను ఎవరుగాని ఇవ్వలేక యిచ్చేదుకు రిమ్యాండులో వుంచబడిరి. విచారణ తే 10 ది జరుగును.

బ్రిటీను నూతన మంత్రివర్గము

క్రొత్త క్యాబినెట్ మ్యాక్డొనాల్డు ప్రధానిగా 20 మందితో ఏర్పడినది, అందు 11 కన్సర్వేటివులు, 5 లిబరల్సు, 4 మ్యాక్డొనాల్డు పక్షమువారు గలరు. అర్థిక సభ్యుడు నెవిలి ఛేంబర్లేను అయినాడు. రీడింగు ప్రభువు బదులు భారతదేశ ప్రతినిధులందు సర్ శామ్యూల్ హోరు ప్రవేశించిరి. ఆధారిత హోరుగారే ఇండియా సెక్రెటరీ. ఇంకను ఎక్కువ సుంకములు గోరువారే! యూనియనిస్టు అనుస్వేచ్ఛావాణిజ్య వాదిని అర్థికమంత్రిగా ప్రధాని కట్టుకోగలిగినాడు. బాల్డ్విన్ ప్రధాని ప్రక్కన అర్థిక సభ్యుని మాదిరిగా ఆవాసము 11 డౌనింగు వీధిలో నుండును, థామస్, లాంస్‌బరీ క్యాబినెట్ నందు గలరు. భారతదేశము పట్ల నూతన ప్రభుత్వ ఆశయము మారలేదనియు, మునుపటి ప్రకటనను గుర్తించి పనిని సాగింతురనియు తెలియుచున్నది. త్వరలో ప్రధాని ఒక ప్రకటన చేయనున్నారు. ఫెడరల్ కమిటీ ఆర్థికేయ బడియున్నది.

మోపూరు పశువుల వర్ధంగించుట.

ఈ గ్రామ పశువులను కూడా కంచెలను పోకుండా వర్ధంగాట్టినారు. కొందరు రయితులు జమీందారుతో వారంలోగాల వాయిదా యిచ్చిన పుల్లరి చెల్లించుకొంటామనిరి, జమీందారు ఉద్యోగులు మాటలు వినలేదు. పశువులు యాత్ర చేసి తీక్షణ దృష్టుల బరచి గ్రామంలో వెళ్లిపోయినరట! ఇదంతా గామమొక్క సికారీ పెద్దలమాట జరిగిన ద్వారదర్శనం ఇకేలాగో రయితులందరు వివశులు మరుభవి.

ఒక విలేఖరి·

పశువులు మేతకు పోకుండా నిర్బంధించుట

పెనుబర్తి రయితులకు ఫలితములు
జమీందారుల విశ్వరూపము.

పెనుబర్తి గ్రామములో తే 17-10-1931 ది జమీందారీ రయితుల సభలు జరిగిన నాటినుండి ఆ గ్రామ రయితులపై తీవ్రనిర్బంధముల కొంత దుస్థితులు వచ్చుచుండెను. తర్వాత 4 రోజులకు రవిన్యూ యిన్స్పెక్టరు, ఫారెస్టుగార్డు, కలుగురు వాచర్లు, కలుగురు సిపాయిలు, యిద్దరు పేటవాం(డ్రు వచ్చి గ్రామస్థుల పేరులతో 10 కొత్త లిస్టుగా వ్రాసి కొట్లు వ్రాసియున్నారు యిదియు తెలిపోరే పశువులను, గడ్డిదాటనివ్వ మనియు చెప్పినారు. 4 రోజులు అవకాశమిస్తే పుల్లరి వసూలుచేసి కట్టు తామని గ్రామస్థులు చెప్పుకున్నారు. వినలేదు. పుల్లరి వసూలుచేసి కట్టేరకపు గ్రామసముదాయక భూములుగానుండే, మందబయళ్లు, చెర్వులోట్లు, స్మశానములు మొదలగు ప్రదేశములలో పెట్టుకొంటూ వున్నారు. జమీందారు కింకరులు వినలేదు. మరలో బా పుదయం రయితులు పశువులనుండను బయలుదేరిరి. జమీందారు నౌకరులు అచ్చట నిల్వరించక పశువులకు కొట్టుకొనివచ్చిరి. అంతట సముదాయక భూములకూడ్చి రయితులకు హక్కు వుండేది లేనిచో తమగొని వస్తారని నౌకరులు కొంత దూరం వెళ్లిరి. తర్వాత మూడురోజులకు ఇరువురు పోలీసు కనిస్టేబిల్సు వచ్చిరి. ఇప్పుడు పశువులు జమీందారు కంచెలలోనే జాలంతో దోలుదు న్నారనియూ, అల్లరి జరుగకుండా చూచుటకు వచ్చినా మన్నారు. జమీందారుద్యోగులు లేకుండుట వీరు వెడలకపవుల్లిరి. వీరు గ్రామంలో విచారించు కొన్నారు, అల్లరులు ఏమియూ జరుగలేదని తెలిసినది. కావున పోలీసులు వెళ్లిరి. తర్వాత మధ్యాహ్నమునుండి ఇరువదిమంది జమీందారుద్యోగులును పశువులకు కనిపెట్టియుంటున్నా తిరుగా పూరిలో ప్రవేశించిరి. పోయినదప్పా తగినంత కఠినము చూపలేదని, కొందరుద్యోగుల మార్చిరి. వీరు తే 31-10-931 ది గ్రామానికి వచ్చిరి. జమీందారు గారి పశువులను బయలు మొదలగు ప్రదేశములకు పోనివ్వవద్దన్నారనియూ అటు గామూరు తోలిక దొడ్డికి కొట్టుబడుననియూ, చెప్పినారు. తే 1-11-31 దిన 10 గంటల వరకు గ్రామస్థుల పశువులను బైట కు తోలలేదు. ఇంతలో జమీందారు పోలీసు రేం జరు, వెంకటగిరి సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు గారున్నా జమీందారు కారులోవచ్చి కారు గ్రామము గానిడికూలలో వచ్చి కూర్చుండిలో బసచేసినారు. కూర్చుండి నారు గ్రామాధికారులు కూడ వచ్చినారు. గా

ను, పశువులు తోయలేని అడ్డగింపులను నూర్చి సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరుగారు అడిగినారు.

పోలీసువారి అభాగ్యపు చర్య

అట్టివి యేమియు జరుగలేదని చెప్పినారు, పశువులను మందబయళ్లు మొదలగు సముదాయక భూములలోనికూడా జమీందారుద్యోగులు పోనివ్వుటలేదనియు ఈరోజు యింతవరకు పశువులను బైటకే వెళ్లతోలలేదనియు చెప్పినారు. మేతలుకు తోలక పోవుచుండగా రయితులు అడ్డగించినట్లు రాజాగారు చెప్పినారు దానిని విచారించుటకే నేను వచ్చినాననిఇన్స్పెక్టరు చెప్పినారు. గ్రామాధికార్లును కూడా అడిగిరి వారుకూడా అట్టివి జరుగలేదని చెప్పిరి. సముదాయక భూములలో పశువులు తోలుకొనుటకు జమీందారు నౌకరులు అడ్డగించకుండా తగుఏర్పాటు చేయుమని రయితులు అడిగిరి. దయాలు మొదలగు సముదాయక భూములను గ్రామస్థులు వాడుకొనుటకు జమీందారు ప్రత్యేక హక్కు మునిచ్చినగాని ప్రవేశింపరాదని వారు చెప్పిరి. అంతట కరణము రెవెన్యూరిజిస్ట్రీ అక్కౌంటు అప్పగించి దానిలోని కొన్ని సెక్షనులు దానిలో స్పష్టముగా నుండ బయళ్లు మొదలగు సముదాయక భూములు హక్కు గ్రామస్థులకే వున్నదని చెప్పినను వారు అట్టి దదివినయూ, జమీందారు ప్రత్యేక హక్కునివ్వ లేక పోవారదనియూ, అట్లుపోయిన జమీందారు నౌకర్లకు, రయితులకు కలహములు జరుగవనియూ అట్టిస్థితిలో పోలీసువారు జోక్యము కలిగించుకొనవల తప్పదనియూ గాన జమీందారు కోర్టుపైబడి రాజీ గా పరిష్కరించుకొనవలసినదని చూ చెప్పి రేంజరు గారితోటి కారులో సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరు గారు అర్జంటుగా వెళ్లిరి.

పుల్లరి వసూలు జనవరిలోనే!

మామూలుగా కంచెపుల్లరి జనవరి ఫిబ్రవరి లో వసూలు చేసుకొనుట కద్దు. పోయిన సంవత్సరం తే 15-2-1931 తీరువంతా పుల్లరి కట్టిరి. ఈ సంవత్సరం ఆర్థిక దుస్థితిచే యింకా ఆలస్యముగా వసూలు చేయవలసిన దానికి మారుగా ముందుగనే వసూలుకు పూనుట అక్రమము. ఈకంచెల పుల్లరి క్రమగా ఏటేటా హెచ్చించి కాలాపెంచిరి. రయితుల తీర్పు విన్పికేము యీ ఆర్థిక దుస్థితిలో కూడా హెచ్చించిన పుల్లరినే యివ్వమనుట అసమంజసము.

అధికారబుద్ధి విపర్యము.

సర్కిల్ యిన్స్పెక్టరుగారి న్యాయ విమర్శన బుద్ధిమాత్రము జమీందారుగారి పైని పక్షపాత దూషితమై వారిబుద్ధి విపర్యమును వెల్లడించుచున్నది. రికార్డులలో స్పష్టముగా చెప్పబడిన మాటలకు అర్థము తెలియకుండుట విచిత్రము. సముదాయక భూములలోకి పశువులను తోలనివ్వకుండా అడ్డు పెట్టినందుకు జమీందారు నౌకర్లను శిక్షించవలసిన వీరు రయితులను బెదురుపెట్టి జమీందారు కోర్కెలను సాధింపజేసేందుకు వీరి పక్షపాతము వెల్లడి ఆయినది. యిట్టి అధికారులను వెంటనే జిల్లా అధికారులు మందలించుట సమంజసము.

(స్వంత విలేఖరి.)

పుల్లరి వసూలులో అక్రమము.

జిల్లాకలెక్టరు పరిష్కారమును గోరుట

వెంకటగిరి తాలూకా పంగోడు గ్రామమందు యిటీవలను సభ జరిపిరి. శ్రీయుతులు ప్రొ॥ రంగా, శ్రీ వెంక రామారావు, శ్రీ వెం॥ రామానాయుడు గారలు విచ్చేసిరి. జమీందారుగారు, కంచెపుల్లరిని కాలముగాయిచ్చే దేనూలను చేయుచున్నారు. రయితుల బలబాధలు పెట్టుట చేత, పశువులు కొట్టములో బంధింపబడి తీవ్రాలు పడుచుండగా, చదువుచుండగా, పోలీసు వారితో రయితులకు తీసివేయబడలేదు యీ సంధిగ్ధావస్థ కల్పించుటవలనసభ జరుగుటకు నిర్ణయింపబడెను. ఈ సభయందు ప్రస్తుతపు ఆర్థిక దుర్భరస్థితిని బట్టి పొందిన తీర్మానము గమనించి పుల్లరి వరకు తగ్గింది పిలిపించుకున్న రయితులకు మా కే పుల్లరిని ఇవ్వను కాని డిసెంబరు తే 15-30 ది లందు మాత్రమే వసూలుచేయ వలయుననియు, ఈ ఖండితములకు జమీందారుగారు ఒప్పుకొనినచో, జిల్లా గవర్నమెంటుద్యోగస్థులు, రయితుల తరఫున మధ్యవర్తిత్వము వహించనిచో సత్యాగ్రహము చేయుటకు రయితులు తీర్మానించిరి. ప్రాస్పెక్టరు గారు మా ద్యోగస్థుల సందర్శని దాదాపు సమ్మతితో మ్యాదరేసిన మరొక సభజరిగి అందు నిర్ధారణగా, సత్యాగ్రహమునుగూర్చి తీర్మానింపబడెను. రయితు లకు నిరుగుజనించి సర్వత్యాగము చేయుట సత్యాగ్రహము గలిగినది. రయితులు సిద్ధముగా యున్నారు. సత్యాగ్రహమును మాత్రము రయితు లాయకులు ప్రారంభించుటకు మారు ఎట్టివారైన ప్రజలకు తప్పని సరిగా చేర్చుకుని యున్నారు.

(4-వ పేజీ తరువాయి)

కాని మరలా వస్తారని వెళ్లినాము. మరలా పోయినాము. గుబ్బాన్ని యిర్వ వద్దన్నారని తెలిసినది. విచారించగా బల్మూరు వెంకటాద్రిరెడ్డిగారు కొండవ రామయ్యతో చెప్పి ఇర్వకుండా చేసినారని తెలిసినది. ఇంతకు పెండ్లి చేసిననేరము జమీందారీ రయితు సంఘములో పాల్గొనడమే!

తక్కిన రయితు లెల్లరు ఇదే హానికి అవమానముకు దయుండురని చలిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పుచున్నారు. వెంకగోపాలునో వారికి లేదంటే తెల వారుతుందా? వాసంతి లేదంటే పూ [illegible] క్కడనికి అవివేకమునలా మా రెండూ [illegible] న అడవికి పోయెదవట.

లోకసంచారి.

వార్తావాహిని

రంగనాయకులుగారి రాక.

వెంకటగిరి డివిజను లోని, పెరిమిడి, మోపూరు, గ్రామరైతుల పశువులను, జమీందారు మేతకు పోకుండా నిర్బంధించిన సందర్భమున టెలిగ్రాం యివ్వగా రంగనాయకులుగారు 4 తేది ఉదయం వెంకటగిరి వచ్చిరి. రయితులకు అవసర సలహాలనిచ్చి 5 తేది తెనాలిలో జరుగు గ్రామ పంచాయతీల సభకు వెళ్ళిరి. తిరుగా 6 తేది ఉదయం వెంకటగిరి వచ్చి కలుగోడు గ్రామములో జరుగు రయితుల సభకు వచ్చి వారికి అవసరమగు సలహాలనిచ్చి 7 తేదీన నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరుగారితో జమీందారీ రయితుల కంచెల బాగాలు మొదలగు విషయముల గూర్చియున్ని జిల్లా సూపరింటెండెంటుగారితో 1-11-31 తేదిన పెరిమిడి గ్రామముకు వెంకటగిరి సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు వచ్చి రయితుల పశువులు మందలములు మొదలగు సముదాయక భూములలోగూడా జమీందారుగారి ప్రత్యేక లిఖిత మూలకమైన ఉత్తర్వు లేనిదే పోనివ్వకూడదని రయితుల బెదిరించి జమీందారుకు సపోర్టు చేసిన విషయముల గూర్చి మాట్లాడి 8 తేదినుండి ఈ జిల్లాలో ఉత్తర ప్రాంతములో ఆర్థిక విచారణ సాగింతురు,

8 సంవత్సరముల నాటి ధరలప్పుడు ఇప్పుడు వసూలుతుల.

మా వెంకటగిరి సంస్థానములో, కొన్ని రొఖ శిస్తుల గ్రామాలున్నా, కొన్ని ధాన్యపు శిస్తు గ్రామాలున్నా వున్నవి, ధాన్యపు శిస్తు గ్రామాలలో రెండు మాదిరులు, ఒకటి రొఖ ధరముల రేట్లమాదిరి ధాన్యపు ధరముల నిర్ణయించినవి. మరొకటి పండిన ధాన్యములో జమీందారు, రైతు, చెరిసగము పంచుకొనునది. మొదటిమాదిరి పండినను, ఎండినను ధరముల ప్రకారం ధాన్యముగాని, ధాన్యపు క్రయము ప్రకారం రొక్కముగాని వసూలు చేతురు. రెండవమాదిరి పండిన పంటను అంచన వేసి, కోయించి, నురిపించి చెరిసగము ధాన్యము వసూలు చేతురు, ఈ రెండవ పద్ధతిలో నౌకరులు కుంభకోణము చేతురు.

సూళూరుపేట యిలాకా ఒక గ్రామములో మూడు సంవత్సరములనాడు కోయించి కుప్ప వేయించిన దానిని మా అధికారులకు యింతకాలము తీరక (రయితులపై అనవసర వ్యవహారములు జరుపుచుంకుటచే కాబోలు ?) మొన్న నురిపించి ధాన్యం పంచుకొన్నారట !

దీనివల్ల రయితుకెంత లాభమో గమనించండి. ఈలాటి దొరతే శాశ్వతంగా పాలించాలనే మా సోదరులేమంటారు ?

"లోక సంచారి"

ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టు సవరణ బిల్లు

మదరాసు శాసన సభలో శే౹ది ఎస్టేటు ల్యాండు బిల్లునుగూర్చి చర్చింపబడెను. ప్రభుత్వమువారికి చట్టము నుపసంహరించుకొనుట కిష్టము లేదనియు, అందుతో పాటు ఒక ప్రైవేటు బిల్లును ఉపపాదించిన ప్రభుత్వమువారాలోచింతురనియు ప్రభుత్వ సభ్యులు నుడివిరి

రౌండు టేబిల్ సభ విఫలమైన ?

మహాత్ముడు విద్యాకేంద్రము కేంబ్రిడ్జిలో మజ్లిస్ అను హైందవుల సభలో ప్రపన్యసించుచు, రౌండు టేబిల్ సభలో జరిగిన ప్రాతినిధ్యము జనాభిప్రాయానుగుణ్యముగ లేదు. సభ విఫలమగుచో మరల శాసనోల్లంఘనము ప్రారంభింపబడును కానీ బాగుగ యోచించి కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారముగ జరుపబడును. నియమబద్ధ శక్తికి లోబడినదగుటచే యీ ఉద్యమము నెట్లయిన ప్రయోగించవచ్చును అని నుడివిరి ప్రభుత్వ దృక్పథము మారలేదని ప్రధాని వైస్ రాయి గారికి తంతివంపిరి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ ఒక చిత్తు ప్రణాళికను వెలువరించిరి.

ఇతర దేశములలో పెండ్లి వయస్సు.

మన దేశములో కడుపులో బిడ్డను గూడా పెండ్లిచేసేవారు. హర్ బిలాస శారదాగారి పుణ్యాన బాలిక వివాహపు వయస్సు 14 సం॥లని శాసింపబడినది. ఇతర దేశములలో శాసనాల ప్రకారము ఇట్లున్నవి. ఫ్రాంసులో బాలునికి 18 సంవత్సరాలు, బాలికకు 16 ఏండ్లు వుండవలెను. జర్మనీలో వరునికి అధమము 18 వుండవలె. పోర్చుగల్, గ్రీసు, స్పెయిను దేశములలో బాలునికి 14 ఏండ్లు బాలికకు 12 ఉండవలెను. ఆస్ట్రియాలో పెండ్లికొడుకుకు పెండ్లికూతురుకి యిద్దరికి 14 ఏండ్లుండవలెను. ఇక టర్కీలో నడవగలిగి మంత్రాల ఉచ్చరింపగలిగిన బాలికా బాలురు వివాహ బంధములో తగులుకోవచ్చును. పెర్షియాలో యీమధ్యనే బాల్య వివాహాల నిషేధించే శాసనము చేయబడినది.

పోస్టు కార్డు కనిపెట్టినదెవరు ?

ఈగౌరవము ఇద్దరికి చెందవలయును. యూనివర్సల్ పోస్టల్ యూనియన్ స్థాపకుడు హీన్రిచ్ వాన్ స్టీఫన్ గారు 1865 లో జర్మనీపోస్టాఫీసుకు కార్డు పద్ధతి సూచించినాడు మరల 1867 లో ఒక సభలో తెలుప సూచన నిరాకరింపబడినది. దీనిని ఎరుగకయే 1869 లో డాక్టరు హెర్మ్యాన్ అను ఆస్ట్రియన్ వియన్నా పత్రికలలో కార్డును వర్ణించి తక్కువ రేటుకు అమలులో పెట్టవలయునని సూచించిరి. దీని ఆస్ట్రియా పోస్టువారు గ్రహించి వెంటనే ప్రవేశ పెట్టిరి. భారతదేశములో కార్డు 1870 అక్టోబరు మొదటి తేది ప్రవేశపెట్టబడినది.

వ్యవసాయ క్షేత్రము.

ఎముకల ఎరువులు

టి. క్రిష్ణారెడ్డిగారు బి. యస్‌సి.

పూర్వకాలమున కృషీకులు ఎముకల విలువ ప్రయోజనము గ్రహించి వానిని ప్రోగుచేసి ఒక గోతిలో నా ఎముకలను వేసి దానిపై పేడతెత్త వేసి కప్పుచేయుచుండే గోతినిచ్చి, మూడు నాలుగు మాసములు వానినట్లుంచుచుండిరి. అవి ఆ కాలములో బాగుగ మెత్తబడి కుళ్లినయెడల ఆయెరువును పొలముల కుపయోగించి, పంటల సమృద్ధిగ పండించుచుండిరి.

ఇక్కాలమున దేశములలో ఈ పద్ధతులు మాఱిపోయినవి. అక్కడక్కడ కొందరు కర్తలు యెముకలపొడికొట్టు కర్మాగారముల స్థాపించి ఎముకలను వారి మనుష్యుల ద్వారా ప్రోగుచేయించెదరు. వానిని ఆవిరిలో ఉడుకబెట్టగా వానిలోని క్రొవ్వు పదార్థములు పోవుటయేగాక సులభముగా పొడిచేయుటకును, అచిరకాలములో పంటపైరుల కాహారముగా నుపయోగపడుటకును వీలగును. వారీ పొడిని జల్లెడగుండ వివిధరకముల ముక్కలుగా (అనగా ½ అంగుళము 1/4 అం, 1/8 అం, 3/8 అం, 3/16 అం, మొదలగు) ప్రత్యేకించెదరు దీనిలో చాల సన్ననగు పొడి పైరుల కనతి శీఘ్రముగ నుపయోగపడుటచే, అన్నిటికంటె దానికయ్యే వెక్కువ. ఈ యెరువులో నూటికి మూడు భాగములు నత్రజనియు ౨౨ లేక ౨౪ భాగములు భాస్వరమును (Phosphoric Acid) ను ఉండును. ఈ భాస్వరమే గింజలను బాగుగా యెదుగ జేయును.

ఏ పైరునకుగాని, పశువు ధాన్యముగాని పండ్లుగాని యెక్కువగ ఫలింపవలెనన్న నీయెముకల పొడినే యుపయోగింపవలెను. సాధారణముగ నీయెరువును అరటి, నిమ్మ, నారింజ, ద్రాక్ష మున్నగు ఫల వృక్షములకును, బటాణి చిక్కుడు మొదలగు కాయకూరలకును వాడెదరు. వరిపైరునకు నీ యెముకల పొడిని యెకరమునకు ౪-౫ మణుగుల వరకు పచ్చిఆకు యెరువులతో చేర్చి వేసిన, వారంతట నూటికి ౨౫ పాళ్లు అధికముగ పండుటయే గాక, తర్వాత రెండు సంవత్సరముల వరకు పైరునకు పనికివచ్చును. కృత్రిమపు యెరువుల వాడకమువలె కొన్ని సమయములలో భూమి చెడిపోవచ్చునుగాని, ఎముకల పొడిని ఉపయోగించు భూమి కెలాటి హానియు కలుగదు.

గ్రుడ్డివంటి పెల్ల మేలను లోకోక్తి మేరకు రైతులు వర్తకుల వద్దనుండి నీ పొడిని కొనుటకన్నను వారి గ్రామములందు దొరకు నెముకల ప్రోగుచేయించి వచ్చి యెముకలను పొడిగొట్టించి గాని, లేక దిబ్బలో వేసి కొన్నాళ్లు కుళ్లిన వెనుక వానిని పొడికొట్టించి గాని వరిపైరుల కుపయోగించుట శ్రేయస్కరము.

ఈ యెరువును ఖుష్కి మెట్టు పైరులకు వేయుటచే లాభము లేదు. ఎందుచేత ఎముకలు కుళ్లుటకు కొంత తేమ ఎల్లప్పుడును భూమియందుండవలెను ఆ పరిస్థితులు తరచుగా నీటిపారుదల భూముల యందుండును. కనుక నీ యెరువుల నవరి, అరటి, మున్నగు తరి పైరులకు వేయ నవ్వును.

శ్రీగద్దె రంగయ్యనాయుడు గారి అధ్యక్ష కోపన్యాసము.

పోలూరు తాలూకా జమీన్‌దారి రయితు మహాసభ.

(గతసంచిక 8-వ పేజి తరువాయి)

నేటి జమీందారుల దుష్పాలనము.

రైతులపై బ్రహ్మాస్త్రమనునట్లు రయితులకు పూర్వము గల హక్కులను సైతము అరికట్టఁ గలిగినట్టియు జమీందారులకు సర్వ స్వాతంత్ర్యము గలిగింపఁ జాలినదియు నగు సకలలోప భూయిష్ఠమయిన 'ఎస్టేటులాండు అక్టు' అను నొక మహాస్త్రమును దొరతనమువారు సృష్టించి, జమీందారీ రయితులపైఁ బ్రయోగించిరి. ఈ మహాస్త్రమును చేపట్టి, పూర్వము రయితులు సర్వ స్వాతంత్ర్యములతో ననుభవించుచుండిన అరణ్యములు పోరంబోకులు మున్నగు గ్రామ సముదాయపు హక్కులుగల భూములన్నిటిని తమ స్వాధీనము చేసుకొని రయితులు పశువుల మేపుకొనుటకును, కట్టె కంప మొదలగు సామానులు తెచ్చుకొనుటకును గోప్యదమంత భూమి నైనను విడువక నిర్బంధింపఁ దొడంగిరి, భూములన్నియు సర్వేయగుటచే తమయిష్టము వారము తరముల విధించి మితిమీరిన పన్నుల వేయసాగిరి. సాధ్యమైనంత వరకు ఇదివరకు రయితుల స్వాధీనమందుండు తోటలు, దొడ్లు, చెట్లు మొదలగు వాని నిగూఢ దౌర్జన్యముచేఁ గొన్నిటిని కొట్టుల ముఁ గొన్నిటిని తమ స్వాధీనము చేసికొని వీరు రయితుల కోట గడ్డగొట్టి వారికనుకూలములఁ గాల్చ మొదలిరి. ప్రతిదౌర్జన్యము గావించెదరన్న, రయితులలో సైకమత్య లేకపోవుటచేతను, కోర్టులలో వాదించెదరన్న, డబ్బు లేకపోవుట చేతను జమీందారుల యీ క్రూర కృత్యములు రయితుల కసాధ్యమగుచున్నవి. రయితు లెంతయున జమీందారులకుండి వ్యాజ్యము మాడఁ బూనిన యెడల, వారి గొడ్డుబిడ్డల నింటికంటి కదలింత్యడిల్లు తమ యరణ్యములలోఁ గాని పోరంబోకులలోఁ గాని ప్రవేశించిన నమానుషముగ నిర్బంధించి ఎవరికిని బందెలదొడ్డికిఁ బెట్టించి మితిలేని దండుగలఁ బెట్టించి ధరోహాత్యాచారములను గలిగించుచున్నారు. వీరి సెకరించి రయితు హక్కులను దొరతనమువారికిఁ దెలుప సాహసించువారు గ్రామములలో అరుదు. ఆస్థైర్యరాజ్య బలరంతుల ఎట్టి రయిత్వమును మాహాసికరిత్వముచు ఆధిక్యంచి పాలించు' అను రాజనీతిసిద్ధాంతము నవలంభించి వారు నానావిధములఁ జేసి చేసి తమయిష్టమున్నఁ జేయుకొని తక్కిన దీనరయితుల నానావిధ దుష్కార్యముల సాగించుకొనుచున్నారు. ఇట్లు దురాగతము లొనర్చి సంపాదించిన అధిక ద్రవ్యమును వారు దుర్వ్యసనముల కొఱకే ఖర్చుపెట్టుచున్నారేకాని రయితుల పంటలకుఁ గావలసిన నీటి వసతులు గల్పించుట కొఱకుఁగాని రోడ్లు తరువు మొదలగు సౌకర్యములఁ గలిగించుట కొఱకుఁగాని ఒక చిల్లిగవ్వయైన వినియోగించుట లేదు. పండినను ఎండినను ధగరదఫ్ఫన మేకాని యాకట్టు జవాబుదా యెరెదని చెప్పుచు గొడ్డుగోడల నమ్మించియు సిస్తుల వసూలు చేయుచున్నారు. ఈ విషయమున ఎస్టేటు లాండుఆక్టు ప్రకారము వీరికిఁ గల అధికారము నిరంకుశము. సకలలోపభూయిష్ఠమయిన ఈయెస్టేటులాండు అక్టువలన రయితులకుఁ గొన్ని చిరాయితీహక్కులు కలవని చెప్పుచున్నారేగాని అవి కేవలము నామమాత్రమై యున్నవి. జమీందారులకు మాత్రము రయితులపై అడ్డులేని నిరంకుశాధికారములు ఇంతోసంతఁ గలిగియున్నవి.

దుర్భరమైన సిస్తులు.

ఆంధ్రదేశపు జమీందారీ ఎస్టేటులలోని భూములపై జమీందారులచే విధింపఁబడు భూమిసిస్తులు సర్కారు గ్రామములలోని సిస్తులకంటె ఎన్నియో రెట్లు అధికము అనుటకు ఆక్షేపణ లేదు. భూమిసిస్తు లధికముగుటయేకాక పైన అరణ్యములలోను పోరంబోకులలోను రయితుల పశువుల మేపుకొనుటకును కట్టె, కంప, ఆకు, గడ్డి పాయపు వనరులు మొదలగు సామానులు తెచ్చుకొనుటకును విధింపఁబడు పుల్లరుల లేకయు సర్కారు గ్రామముల రయితుల నుండి సర్కారువారు వసూలుచేయు సిస్తులకంటె హెచ్చు మొత్తము లెక్కువమనుటయు నిజము. కాని

అనేక స్థలములందు జమీందారుల అధికారుల కంటె ఎన్ని రెట్లో ఎక్కువ. భూములన్ని పంటలు పండించి సర్వజనులకు జీవనము కల్పించుచున్న రైతులకే అడవులయందు పోరంబోకులయందు అనుభవపు హక్కు లేకుండ కల్పించియుండగా జమీందారులు అది తమదని చెప్పుచు రైతులను బాధింపటయందు తెలియుచున్నది. మూడు గట్టుక చేసి సర్కారు గ్రామములలోని రైతులు అగ్ర ముఖ్య వ్యాజ్యములుగాని తెప్పించుకొని బుద్ధిమంతులై తమ వ్యవహారముల యొక్క మామూలు ప్రకారముగ భోజనము లేకపోయినా నిత్యము వచ్చిన అధికారము గలదు. కానీ జమీందారీ ఎస్టేటులలోని రైతుల స్వాతంత్ర్యము లేకపోయినను, వారికి స్వతంత్రముగ వ్యాజ్యములు లేకపోయినను, పిలచునప్పుడు, అర్ధరాత్రియో అకస్మికముగా ఏ అక్రమపు వ్యాజ్యముల జమీందారులు తమ పెత్తనముకొరకై పట్టించుకొని ధనములకై సుఖావారము లేకుండపోయిరి. వీరి నెత్తిమీద కొన్ని జమీందారీ ఎస్టేటులలోను పల్లపు భూముల పై శిస్తులు ఎకరమునకు పదునేనేకరము ఇరువదైదు రూపాయలును, అరువదేకరము పదిరూపాయలకంటె తక్కువ లేదు. మెట్టభూములపై రెండురూపాయలకు తక్కువ లేదు. ధాన్యముకు తరి యేర్పాటుగల కొన్ని ఎస్టేటులలో అయామాలపు ధాన్యము ఖలముపై కట్టుబడి ఎకరమునకు ఏడుపది మూడల్ల దబ్బ దియాళ్యముల కొలది రిజర్వులు చేయుచున్నారు. కరా, రైతులకు పండినను, ఎండినను గుత్తనిర్ణయము ప్రకారము ఎకరమునకు పుట్టెడో పందుము ధాన్యము గొలిచికొని పోవుచున్నారు అది తోటలకు ఎకరమునకు ఏడుపదిరూపాయలకు మించి శిస్తులను వసూలు జమీందారులు వసూలు చేయుచున్నారు. రైతులు తమ కట్టాభూములలో బావులు చెరువులు మొదలగు జలాశయములు త్రవ్వించుకొని పల్లపుపైరుల మీదను అవేతులు న్యాయవిరుద్ధ పల్లపుశిస్తుల విధించి రైతులను బాధించుచున్నారు. ఈచర్య ఎస్టేటులందు అక్రమ ప్రకారము అన్యాయమైనను దొరకినవారికి పరి భంగములును. శాసన సభ సభ్యులకు సామాన్యులు, ఉద్యోగులకు ఉపకారులను అగు న్యాయబద్ధులు కాని జమీందారీ ప్రభువులకిని ఎంతమాత్రము బాధింపుటలేదు. న్యాయమునకై రైతులు న్యాయస్థానముల కెక్కినను ఏదియో మెట్టమాత్రముతో అడ్డముపెట్టి అందులకొళ్ల అల్లము రాయంగగను జమీందారులకే న్యాయాధిపతులు సహాయ్య మొనర్చుచున్నారు రైతులు కట్టాభూముల లోని చెట్లుపైన చైనాద తమకే హక్కుగలదని వానిని వాని ఉపయోగించుకొనకుండ అడ్డుపెట్టుచ, అయా ఎస్టేట్ల రైతుల పశువులయొక్క బాధింపుచున్నారు ఈ జమీందారీ ఎస్టేటులలోని రైతులు తెక్కును లేక మృగాదులకంటె హీనము గా బాధపడుచున్నారు. ఇట్టి కష్టపరంపరగల నుండి రైతులు తరింపజాలకయున్న ఎస్టేట్లలాండ్ అష్టకు పరిపూర్ణముగా మార్పులసిన యావశ్యకము గలదు. అందులకే శీఘ్రముగా శాసనసభ వారు ప్రయత్నకర్తవ్యము.

భూలోక నరకములైన బందెలదొడ్లు.

ప్రజల భూములలో స్వక్రమ ప్రవేశము చేసి పంటలు మొదలగు ఫలసాయములను తినుచు పశువుల నిర్బంధించి, ప్రజలను ధనము చెల్లించుటకొరకై శ్రీకరణములవారు గ్రామములలో బందెలదొడ్లను ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. ఇది న్యాయమార్గమున నడిపింపబడుచున్నంతకాలము ప్రజలు బందెలదొడ్లు కానీ వీటిని గురించి న్యాయసంస్థలుగ తలంచుచుందురు. ఇది కొంతవరకు సర్కారు గ్రామములలో జరుగుచున్నది. కాని జమీందారీ గ్రామములలో మాత్రము వీని పనులు భూలోకనరక మనుభవింప యమధర్మరాజులే నిర్మింపబడిన యమపాశములట్లు ప్రజలకు గనబడుచున్నవి. జమీందారులు గ్రామములలోని సమస్త భూముల పరికట్టి గ్రామస్థుల గొడ్డుగోదల తిరుగుటకు గోప్పాదమంత భూమియైనను విడువక, తవ్విన మెదలిన కంచెలలో మేసినను సెపము! దానిబంధించి బందెలదొడ్లలో పెట్టి దండుగలు పెట్టించుచున్నారు. తమ తవిప్ప మంచి రైతుల పశువులు. ఇల్లు విడిచి వీధులలో తిరుగుచున్నను, తమభూములు త్రొక్కకపోయినను కూడ బందెలదొడ్డిలో పెట్టించి బాధించుచున్నారు. జమీందారు ఇట్లుచేయుట అక్రమమని ఫిర్యాదు చేసినను పోయినప్పుడు మేజస్ట్రేట్లును అధిర్యాదులను పట్టుకుండ చేయుచున్నారు, పట్టినను పరాజయము గలిగించునట్లు చేయుచున్నారు ఈ అటసాగుబడి గల జమీందార్ల నిత్య కృత్యమై యున్నది

జమీందారులకుశిస్తువసూలుహక్కుదప్ప ఇతర ముండరాదు.

ఈ కష్టములనుండి బయట బడవలెనన్న, జమీందారులకు వ్యవసాయపు భూములపై పన్నులు వసూలుచేసికొను హక్కు తప్ప తదితర అరణ్యాది భూములపై వారికిగల హక్కు తొలగింప రైతులు ఎడతెగని కృషిసల్పవలెనే కాని ఉపన్యాసములు చెప్పుచు గాలము గడుపుటవలన లాభము లేదు.

జలాశయము గ్రామపంచాయతీల కప్పగించవలెను.

ఈ కాలపు జమీందారులు ఏకొందఱో తప్ప తక్కినవారందఱు తమ ఎస్టేట్లలో దమ పూర్వులచే నిర్మింపబడిన చెఱువులు, కుంటలు, బావులు వగైరా జలాధారములచేతనే చాలము గడుపుచున్నారు. తాము క్రొత్తగా జలాశయముల నిర్మింప కొల్లకున్నను తమపూర్వులచే నిర్మింపబడిన యీ జలాధారముల నైనను మరమ్మత్తులు గావించుటకు నొల్లకున్నారు. పండినను పండకున్నను రైతుల పీడించి వారియొద్దనుండి వసూలుచేయు ధనమును నగరపట్టణములలో నాశముచేయుటకైన సంకల్పించుచున్నారు. కాని రైతుల పంటల సౌకర్యములకు ముఖ్యాధారములగు జలాధారములపై కొంచెమైనను ఖర్చుపెట్ట నవగాహన లేకున్నారు. తమ ఎస్టేటులలో ఎన్ని గ్రామములున్నవో, ఏగ్రామములలో ఎన్ని జలాధారములున్నవో అను విషయము నైనను తెలిసికొను యోగ్యత కొందఱు గొప్ప జమీందారులకు అసలే లేదు అహర్నిశము తమకుగల దుర్వ్యాపారములచే. దమ కార్యములు తేలుకోలేకున్నను దమ తోకెంట్లనైన వినియోగించుట కొరకై యున్నారు. ఒదబడినను దుర్గాళా పిశాచా వేషములకు ఏమర్యాదలతో ఉంపు చున్నారుగాని న్యాయమార్గాను వర్తులకు పెద్దదను మాట్ల బంధుటలేరు. జమీందారీ గ్రామములోని రైతులను సౌభాగ్యాదినము కష్టపరంపరలే! జమీందారీ గ్రామములలోని నీతిపరులను పునస్సులముగ నుండి రైతులపంటల కొరకు ఉపయోగపడవలెనని కోరినయెడల గ్రామపు జలాధారము లన్నియు గ్రామపంచాయతులకు గాని పంచాయతులు లేనిగ్రామములలో గ్రామపు పెద్దలకుగాని అప్పగింత చేయబడి రైతులు జమీందారులకు చెల్లించు శిస్తులలోనుండి ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి మరమ్మత్తులుచేయుటకు అధికారము వారికి కలిగింప బడవలయును, అట్లు జరిగినయెడల రైతులకు మరియే విధమున మోక్షము గలుగదు.

అడవులు, పోరంబోకులు.

పూర్వపు జమీందారులు ఇట్టి భూములన్నియు రైతుల సౌకర్యముకొరకే ఏర్పడినవి కాని తమకు వానిపై హక్కును లేదను ధర్మము గ్రహించి వాని పోషించుచుండెడివారు. ఆకాలమున పశువులు స్వేచ్ఛగ తిరుగుటకు చాలినన్ని యరణ్యములను పోరంబోకులను జమీందారులు ప్రత్యేకించి కాపాడు చుండెడివారు. ఆ జమీందారులు రైతులకు పంటలు పండెడు భూధనముకంటె గోధనమే మిక్కిలి లాభకరమైన దను తత్త్వమును గ్రహించి యుండెడివారు. ఇప్పటి జమీందారులనినచో గోప్పాదమంత భూమియైనను గొడ్డుగోదలకు విడువక వానిస్వేచ్ఛా విహారము వరికట్టుచు అపాదమస్తకము అలవిగాని పన్నుల విధించి రైతులను పీల్చి పిప్పిచేయు తత్త్వమును మాత్రము సంపూర్ణముగ గ్రహించి యున్నారు. ఎస్టేట్లలాండు అష్టనందు అరణ్యములపోరంబోకు లంకచెలు మొదలగు భూములు గ్రామప్రజల కొరకు చేరని మాత్రమును విస్పష్టముగ వివరింపబడవలయును.

స్థానికసంస్థలు, శాసనసభలు.

1919వ సంవత్సరపు ఇండియా చట్టము ననుసరించి నిర్మింపబడిన స్థానికసస్థల చట్టము ప్రకారము ఆసంస్థలు ప్రజా ప్రతినిధులచేతను పాలింపబడవలెనన్నదే వారిపరిపాలనము తాలుకా బోర్డు తల కెక్కనటుటయే దప్పగాదు సామాన్య రైతు పురోభివృద్ధి సాధింపదగిన ఉన్నతములను జరిపించుకొని తమకు గావలసిన సౌకర్యములను గావించుకొనుటకు నుద్దేశింపబడిన యీ సంస్థలు జమీందారులచేతను గొప్ప భూస్వాములచేతను జిక్కి వారి ప్రయోజనముకొఱకే ఉపయోగ పడుచున్నవి. కాని సామా

వ్యక్తుల ప్రత్యేకప్రయోజనములు లేకుండ చేయు విషయము సందర్భమునందే జమీన్‌దారులకు రక్షించుటకు వెళ్ళి సురక్షితముగానున్న జమీన్‌దారీ గ్రామరయితులకు శాసనసభలకును స్థానిక సంస్థలకును ప్రత్యక్షముగ నిలుచు జమీన్‌దారులకును వారి యనుచరులకును విరుద్ధముగ వోట్లు నియ్యగలిగిన విపరీతపద్ధతి జరుగుచున్నది. తమవోట్లను తమకు మేలుచేయువారని తాము తలంచిన యభ్యర్థులకు తమకిష్టమైన విధమున నిచ్చుటకు వారికి గల స్వాతంత్ర్యము నరికట్టి తమకును తమ మిత్రులకును ఇమ్మని జమీన్‌దారులు నిర్బంధించుచున్నారు. వీరయితులైనను తమ్మునమ్మిన ప్రతినిధుల కనుకూలమైన వోట్లు నియ్యకయున్నను, ఇచ్చినను వారికనుకూలముగ బంధువులకొడకు లేనిచో, అన్యాయముగా వారిపై సివిల్ క్రిమినల్ కోర్టులలో అనేక వ్యాజ్యములు వేయుచున్నారు, పుల్లరలు పెంచుదురు అనేకులకు నీటి కొరత మేదలు ... కట్టుబడి తెచ్చుకొనవలసిన నిర్బంధములను, కేవలము దానవముగ అలమటపెట్టుకొనవలసివచ్చుచున్నారు. శాసనసభలకును, స్థానిక సంస్థలకును ప్రతినిధులుగ పోవుటకు చట్టము ప్రకారము జమీన్‌దారులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముకూడ ఉండగా జన సామాన్యముకైన నిర్ణయింపబడిన ప్రాతినిధ్యత స్థానములలోను వీరు ప్రవేశించుటకు వీరి ప్రతినిధులసంఖ్యయే ఆసంస్థలయందు అధికముగ నుండి ప్రజల ప్రయోజనముల కెదిరి స్వలాభముల సంరక్షించుకొనుటకే.

శాసనసభలు సంస్థాన దర్బారులగుట

రయితులు శాసనసభలకు ప్రజాప్రతినిధులుగ వచ్చినయెడల వారితో సమానముగ కూర్చుండవలసివచ్చునని రాజసమును దమ ప్రయోజనముల కలుషితమగుననియు వీరిని వెనుకభాగమునకె త్రోసివేయు చున్నారు. ఈసంవత్సరము అమలులోనికి రానున్న స్థానికసంస్థల నూతనపు సవరణ చట్టముకేవలము జమీందారుల కింకరులుగ ప్రజాప్రతినిధులస్థానముల నాక్రమించునధికారము నిచ్చినట్లే. జమీన్‌దారులకు శాసనసభలలోను స్థానిక సంస్థలలోను ప్రజాప్రతినిధులుగ గుండె స్వాతంత్ర్య మెంతమాత్రము నుండకూడదని వాదించువారలలో నేను మొదటివాడను. జమీందారులు ప్రజలయనుమతి లేకయే తమ బలముచేత ఒక్కొక్క కుటుంబమునుండి ఇద్దరు ముగ్గురు తండ్రికొడుకులును, అన్నదమ్ములును అందరును ప్రజాప్రతినిధి స్థానములకు వచ్చి సభలను తమ సంస్థానపు దర్బారులుగ మార్చుకొనుచున్నారు. సభలలోనుండు సభ్యులలో రయితులు పెంచియును కొందరకు దక్కిచ్చియును తోడ్పడుట కూడ యిప్పటి ప్రతిలేని దుర్మార్గములు చేయుచున్నారు. ఇట్టి సిద్ధాంతము ఇప్పటి రాజ్యాంగమువలన సిద్ధించుట దుర్లభము. అది ప్రజలకు సంపూర్ణాధికారము కలిగించుట స్వరాజ్యమువలనే సాధ్యపడగలదు.

వెంకటగిరి జమీందారీ.

వెంకటగిరి జమీన్‌దారీ అతి విశాలమైన స్థానము. గొప్ప ఆదాయముగల శాస్త్రీయ సంపద ప్రభువులుగల వెలుగోటివంశీయులచే చిరకాలమునుండి పాలింపబడుచున్న గొప్పసంస్థానములలో నొకటి. ఈ వెలుగోటివంశీయులు కొందరు తమ ప్రజలను ధర్మమునతప్పక పాలించుచున్న వారని కీర్తి చరిత్రలో వ్యాపించియుండినది. పూర్వ కాలమునందు జమీన్‌దారీ ప్రజలలో ప్రభువులకుగల ప్రేమను చెప్పనేరము. ఇప్పటి మాత్రము ఈ జమీన్‌దారీలోని రయితులు జమీన్‌దారులపాలన సుఖముగ లేదనియు దమకు సౌఖ్యము లేదనియు చెప్పుచున్నారు. ... రయితులు సుఖజీవనము చేయుటకు పశువులు పోషించుకొను హక్కును ప్రజలకు ఇయ్యవలయును. ... దొరగారు దానిని తొలగించవలయును. తాము స్వయముగ విశాలమైన రాజ్యము గావలయునన్న వారిసంస్థానపు గౌరవమును, ఐశ్వర్యమును, అధికారమును కాపాడుకొనవలెనన్న, ఇట్లు చేయుటయే శ్రేయోదాయకమని వారు గ్రహింపగోరెద.

జమీందారీ లుండవలయునా?

ప్రజల కొక్కదినమున నిరోధించిన యీ ప్రపంచమున యీ జమీందారీలు శాశ్వతముగ మనకెలపై నిలిచియుండవలెనను సిద్ధాంతములలోని వాదము చేయగాను. బర్మాయందు ... ముఖ్యముగ పాశ్చాత్య ప్రజాస్వామ్య దేశములలోని జమీందారీలవలె మనదేశములోని యీ జమీందారీలను కొంతకు పరిమితము చేయవలయునను దాతల సిద్ధాంతము ననుసరించు వారలలోనివాడను గాను. అయినను, సాధ్యమైనంత సుముల దీర్ఘముగ వాలోచించి కాలానుగుణముగ కార్యము నెఱవేర్చవలయునను సిద్ధాంతమును బుద్ధి స్వీకరించుకొని కాలము కొరకు వేచియుండవలయునని వాదించువాడను.

రయితు సంఘములు.

పూర్వము ప్రతిగా) సందర్భములు గొందఱు గ్రామపురోహితులు మధ్యవర్తులుగ నుండి జమీందారులకును రయితులకును గల వ్యవహారములకు తీర్పు రయితులకు గాని జమీందారులకు గాని కోర్టులకెక్కి తమద్రవ్యమును వ్యర్థముగ వ్యయపెట్టకుండ చేయుచుండెడివారు. ఇప్పుడు జమీందారులకు జమీందారీ రైతులకు కలహములు కల్గినప్పుడు పరస్పర విరోధములతో దమదమను అన్యాయముగ పోరుచేయుచున్నారు. ఇది యత్యంత శోచనీయమైన విషయము. అందువలన గ్రహించి యిప్పుడు రయితులు రయితుసంఘముల నేర్పరచుకొనుచున్నారు. అది జమీందారులకు గిట్టకున్నది. రయితులు సంఘముల నేర్పరచుకొని యేకమనస్కులై దమహక్కుల్ని రక్షించుకొనుటకు రయితుల సమాజమును స్థాపించి సంపాదించుకొన్న యధికారమును సంతోషముతో వారిని నిరోధించుచున్నారు. ఒక్కొక్క గ్రామమునకు తాలూకాలయందును జిల్లాలయందును రాష్ట్రములయందును రయితుసంఘము లేర్పరచుకొనవలెను సంఘకార్య నిర్వాహకులను జమీన్‌దారులను బహిష్కరించు యధికారము గల్పించువారు ప్రత్యేకముగ నిర్ణయించిన రయితుల ప్రతినిధులనుండి ఎన్నుకొనబడిన సంఘమునకు పంపుచున్నారు. అయ్యా తీర్పులు జమీన్‌దారులు గ్రహింపకపోవుటకు అంగీకరించుచున్నాడే. ఎన్నడగి గంటకట్టుకొనినా తీరును లేదు. వారికయిష్టములైనను కాకున్నను మనధర్మము మనము నెరవేర్చుకొనవలయును. జమీన్‌దారీ రయితు సంఘముల విడివిడిగా గ్రామ గ్రామముల స్థాపించి యనవ్యాయమునకు నీనాక్క్ులకై మనము పోట్లాడవలయును.

జమీందారీ రయితు పత్రిక.

ఈనవనాగరిక ప్రపంచమునందు ఏకార్యమును పత్రికలమూలమున ప్రకటనల వల్లనే జయము నొందుచున్నదని నిశ్చయము. ఇటీవల ప్రారంభమైన జమీన్‌దారీ రయితుల యుద్యమము దేశమునందు దినదిన వృద్ధిగాంచుచున్నది. ఈ పత్రిక స్థాపింపబడి జిల్లాలు వేంకటరామానాయుడు గారిచే సాహసధైర్యములతో నడిపింపబడుచున్న జమీన్‌దారీ రయితుపత్రిక కడచిన సంవత్సరమున నీ మద్రాసు ప్రెస్సు శాసనము క్రింద నిషేధింపబడి నూతన పట్టుదలలతో పునరుద్ధరింపబడి రయితుసంఘములకు అపారసేవ చేయుచున్న దానికి సంతసించుచున్నాడ. ఈ పత్రికను ఆదరించుటకు ప్రతియొక్కరును చదివి తీరవలయును. గ్రామ గ్రామమున ఒక్కొక్క ప్రతియైనను పోవుచుండవలయును. ఇందువలన తెలియని రయితులు చదువుకొన్నవారిచే చదివించి తమకు కావలసిన విషయములను వినుచుండవలయును. రయితు లందరు శక్త్యానుసారము ధనసాహాయ్యము చేసి యీ పత్రికను పోషించుచుండవలయును. ఇట్టివి యనేకపత్రికలు మన దేశమున వెలువడి దారిద్ర్యము లేక అభివృద్ధిగ పోషింపబడుచున్నప్పుడే మన జమీందారీ రయితుల యుద్యమము రాణింపగలదు.

స్వస్తి.

ఇంతవరకు, జమీన్‌దారీ రయితుల కష్టసుఖముల నెఱిగించితిని. ఆయినను మీ దయామయమగు సాహాయ్యము లేనిచో నేనిసభా కార్యక్రమము నిర్విఘ్నముగ నెఱవేర్చలేనని నాకు తెలియును. కనుక మీయందరికి నీసభా కార్యనిర్వహణమునందు తోడ్పడి జయముకలిగింపవలసినదని ప్రార్థించుచున్నాను. విజయకరమగు శుభదినమందు ప్రారంభింపబడిన మీ యీ ... తాలూకా ప్రథమ రయితు మహాసభ యుక్కీర్తి దిక్కులవ్యాపించి మీయొక్క సర్వకార్యముల ఫలప్రదము లగునుగాక యని నేను కోరుచున్నాను.

నవ్వు పువ్వులు

డాక్టరు - పరీక్షించి - నీకిబ్బందిగా, సిగరెట్లు, బీడీలు, సారాయి, మాంసాదులు తినరాదు, అంటే''

రోగి బయలుదేరి పోబోగా డాక్టరు "ఫీజు నాకీలేదండి?"

"ఎందుకు? మీ సలహా ప్రకారం నేను నడచుకోబోయ్యేది లేదు"

◆ ◆ ◆

పిల్లవాడు:- నాయనా, విశ్రాంతి అంటే ఏమిటి!

తండ్రి:- భార్య ఏదో పనిచేసి కొంటూ లోకలుంటే భర్తబయట దిగులులేకుండా కూర్చున్న రెండు నిమిషాలే

◆ ◆ ◆

కనిదొరకని బి.ఏ. భార్యతో "ఏమే! రాత్రి నాకు కనిదొరికినట్లు కలవచ్చింది"

"అవును, అందుకే అలసియున్నారు"

◆ ◆ ◆

మీ పిల్లలందరూ సంగీతపాటకులైనా నీకు సంగీతంపై అభిరుచి ఎందుకు లేదయ్యా "మీవారి సంగీతంవింటే మీకూ అట్లనే వుంటుంది"

◆ ◆ ◆

యజమాని:- చూడు! ఆమూలబల్లల మీద ఆరునెలల దుమ్మున్నది.

కొత్తనేకరుడు:- దానికి నే నేమి చేసేకండి, నేనువచ్చి మూడు నెలలేగదా అయింది.

* * *

దారిమధ్య మోటారుచెడింది. డ్రైవరు క్రిందదూరి ఎల్లక్రిందలా పండుకొని ఏదోరిపేరు చేసుకొంటుండినాడు. ఇంతలో రోడ్డుప్రక్కన వుండే గ్రామంనుండి యిద్దరు వచ్చిచూచినారు.

ఒకడు:- ఏమిటట్లా చూస్తున్నాడు పండుకొని''

మరియొకడు "వెర్రిముగం! మోటార్లు ఎపుడూ చూడలేదు గామాల"

◆ ◆ ◆

సంపాదకుడు, ప్రకాశకుడు :— కిల్లాడ వెంకటాద్రి నాయుడు, [illegible] ముద్రితము, [illegible]